Federația pentru Inovare și Competitivitate Sustenabilă în IMM-uri (FICSIMM):

Propunere instrument financiar pentru creșterea eficienței energetice a IMM-urilor cu activitate de producție prin retehnologizare - ENERGO-IMM

Cuprins:

1. Context și justificare generală 2

2. Deficiențe și nevoi structurale 4

3. Argumentarea domeniilor-pilot propuse 7

4. Propunerea concretă de instrument financiar 9

5. Activități eligibile pentru beneficiari 12

6. Beneficii anticipate și impact macroeconomic 14

7. Alinierea cu strategiile și politicile europene 16

8. Propunere de colaborare interinstituțională 19

9. Concluzii 21

Ana-Maria Icatoiu

Digitally signed by Ana-Maria Icatoiu
Date: 2026.11.09 10:55:41 +02'00'

1. Context și justificare generală

IMM-urile din România se confruntă în prezent cu o **situație economică și fiscală aproape dramatică**, mai ales cele cu activități de **producție și procesare**, unde costurile operaționale sunt extrem de ridicate. În lipsa unor măsuri de sprijin adaptate nevoilor lor, aceste întreprinderi sunt obligate să funcționeze cu **margini de profit minime**, într-un climat fiscal impredictibil și cu presiuni crescânde din partea piețelor externe. **Producătorii industriali și procesatorii alimentari**, coloana vertebrală a economiei naționale, se află într-un impas, având dificultăți majore în a-și menține competitivitatea. În plus, **nivelul ridicat al taxării muncii** și instabilitatea legislativă generează o povară suplimentară, care îngreunează planificarea pe termen mediu și lung.

La acest context dificil se adaugă **volatilitatea accentuată a pieței de energie**, care a devenit un factor critic pentru funcționarea IMM-urilor. **Eliminarea schemei de plafonare și compensare a prețurilor la gaze naturale și energie electrică** a expus companiile la fluctuații imprevizibile și la facturi care, în multe cazuri, s-au dublat sau chiar triplat. Această situație a afectat în mod special **întreprinderile producătoare și procesatoare**, unde costurile cu energia reprezintă o pondere semnificativă din cheltuielile totale. Lipsa, până în prezent, a unui instrument structural de protecție a IMM-urilor în fața șocurilor energetice - măsurile adoptate sau anunțate fiind temporare și orientate predominant către consumatorii casnici și către marii consumatori energo-intensivi - riscă să genereze un val de insolvențe și să limiteze drastic capacitatea firmelor de a investi în retehnologizare sau dezvoltare. În 2026, acest context s-a agravat dramatic. **Conflictul din Orientul Mijlociu și închiderea aproape totală a Strâmtorii Hormuz, în martie 2026**, prin care tranzitează circa o cincime din comerțul mondial cu gaz natural lichefiat, au declanșat un nou șoc global al prețurilor: Comisia Europeană estima, la sfârșitul lunii martie 2026, creșteri de aproximativ **70% la gaze naturale și 50% la petrol**, iar Consiliul European a solicitat Comisiei, la 19 martie 2026, un set de măsuri temporare țintite. În România, potrivit datelor Eurostat publicate la 30 octombrie 2026, **prețul energiei electrice pentru consumatorii casnici a crescut cu 51,9% în primul semestru al anului 2026** față de aceeași perioadă din 2025 - cea mai mare creștere din Uniunea Europeană -, iar la 31 octombrie 2026 Ministerul Energiei confirma că **prețul pe piața pentru ziua următoare s-a cel puțin dublat față de anul anterior** și anunța constituirea unui grup de lucru pentru scheme de sprijin destinate consumatorilor non-casnici. **IMM-urile de producție, expuse integral prețurilor de piață, intră astfel în iarna 2026 - 2027 fără niciun mecanism structural de protecție.**

Impactul asupra **bugetului de stat** poate fi major dacă IMM-urile vor fi **obligate să își reducă activitatea sau să își suspende temporar producția**. Aceste companii contribuie substanțial prin **taxe, impozite și contribuții sociale**, iar orice perturbare a activității lor ar diminua veniturile fiscale la nivel național. Mai mult, există riscul ca, în lipsa unor măsuri de sprijin, un număr semnificativ de **angajați să fie trimiși în șomaj tehnic**, ceea ce ar genera costuri suplimentare pentru buget și ar slăbi stabilitatea socială. În acest scenariu, statul ar fi dublu afectat: pe de o parte prin reducerea veniturilor încasate, iar pe de altă parte prin creșterea cheltuielilor bugetare.

Dincolo de implicațiile fiscale imediate, **efectele asupra pieței muncii** ar fi dramatice, în special în regiunile unde industriile de producție și procesare reprezintă principala sursă de locuri de muncă. Închiderea sau restrângerea activității acestor IMM-uri ar putea conduce la **pierderi masive de locuri de muncă**, cu efecte sociale și economice pe termen lung. Acest lucru ar accentua **disparitățile regionale** și ar contribui la migrarea forței de muncă, un fenomen deja alarmant pentru România. Prin urmare, **asigurarea sustenabilității energetice a IMM-urilor** devine o condiție esențială nu doar pentru supraviețuirea lor, ci și pentru stabilitatea financiară a statului și pentru coeziunea socială la nivel național.

Dimensiunea climatică a acestei situații este la fel de importantă ca dimensiunea economică. **Echipamentele energofage nu generează doar costuri, ci și emisii de gaze cu efect de seră evitabile**: fiecare MWh de gaz natural ars inutil într-un cuptor, uscător sau cazan industrial depășit înseamnă aproximativ 0,2 tone de CO_2 emise, iar fiecare MWh de energie electrică risipită înseamnă emisii indirecte suplimentare în sistemul energetic național. Începând cu 2028, noul sistem european de comercializare a certificatelor de emisii pentru clădiri, transport rutier și sectoare suplimentare (ETS2) va introduce un **preț al carbonului pentru combustibilii fosili puși în consum** inclusiv pentru instalațiile industriale neincluse în ETS1. Obligația revine furnizorilor de combustibili, dar **costul se transferă în prețul plătit de consumatorii finali - adică exact de IMM-urile de producție care folosesc gaze naturale pentru procese tehnologice**. **Fiecare MWh economisit prin retehnologizare înseamnă, așadar, nu doar un cost mai mic, ci și emisii evitate și o expunere redusă la viitorul preț al carbonului.** Din această perspectivă, instrumentul propus este, în egală măsură, un instrument de competitivitate și un instrument de decarbonizare a industriei mici și mijlocii din România.

Analizele recente ale Băncii Mondiale confirmă această dimensiune cu date precise. Potrivit raportului de analiză sectorială elaborat pentru Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene în vederea programării post-2027, **aproximativ 65% din emisiile economiei de afaceri din România provin din**

industria prelucrătoare, concentrate în câteva subsectoare - între care **industria alimentară** -, iar **intensitatea emisiilor este de peste două ori media UE27**, fiind determinată, spre deosebire de alte state din regiune, nu de sectorul energetic, ci de industrie și servicii. **Industria prelucrătoare românească generează aproape dublul mediei europene de emisii de GES pe euro de valoare adăugată**; aducerea acestei intensități la media UE27 ar **reduce emisiile totale ale României cu 14%**, iar dacă firmele aflate sub mediana sectorului și-ar aduce eficiența energetică la nivelul medianei, **emisiile sectorului privat ar putea scădea cu 57%** (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, par. 246-247). Raportul-sinteză GRIN al aceleiași instituții estimează **intensitatea emisiilor din industrie la 2,5 ori media UE** și un **potențial de decarbonizare de 43%** în industrie și servicii prin simpla aliniere a firmelor sub mediană la performanța firmelor de aceeași dimensiune (Banca Mondială, GRIN - Inputs to Greening Romania's Industrial Plan, raport-sinteză, iunie 2026). **Instrumentul propus vizează exact această masă largă de firme sub mediană, în care se află cel mai mare potențial de reducere a emisiilor pe unitatea de investiție.**

2. Deficiențe și nevoi structurale

În ultimii **35 de ani, IMM-urile din România nu au beneficiat de niciun program național** care să le permită înlocuirea liniilor de producție vechi cu unele moderne, eficiente din punct de vedere energetic. În lipsa acestui tip de sprijin, marea majoritate a întreprinderilor din sectoarele industriale funcționează încă cu **echipamente depășite, energofage**, ce generează costuri foarte mari de operare. Această realitate face ca productivitatea să fie mult sub media europeană și împiedică firmele să își dezvolte capacitatea de export. **Deficiența de politici publice orientate pe retehnologizare** a creat o barieră structurală, care reduce semnificativ șansele IMM-urilor de a concura cu firmele europene sau internaționale.

O altă problemă majoră o reprezintă **ineficiența energetică accentuată** a liniilor de producție existente. Multe IMM-uri utilizează echipamente care consumă **de două ori mai mult gaz sau energie electrică** decât ar consuma unele noi, conforme cu standardele actuale. Această situație duce la costuri operaționale exorbitante, care afectează profitabilitatea și limitează capacitatea de reinvestire. În plus, lipsa unor **sisteme moderne de monitorizare și management energetic** face ca întreprinderile să nu

aibă o imagine clară asupra consumurilor reale și să nu poată implementa măsuri eficiente de reducere a acestora. Această **lacună tehnologică și informațională** amplifică vulnerabilitatea IMM-urilor în fața volatilității pieței energetice.

Programele europene existente - precum **Politica de Coeziune sau Fondul pentru Tranziție Justă** - nu acoperă în prezent nevoia de **înlocuire a echipamentelor vechi**. Regulile actuale impun menținerea echipamentelor existente pe întreaga durată de implementare a proiectului (2 ani), plus încă 3 ani în perioada de monitorizare, ceea ce face imposibilă închiderea liniilor energofage în timpul finanțării. În consecință, IMM-urile care ar vrea să modernizeze procesul de producție sunt forțate să mențină în funcțiune utilaje ineficiente, ceea ce contravine obiectivelor de **eficiență energetică și reducere a emisiilor**. Această lipsă de **corelare între instrumentele de finanțare și nevoile reale ale companiilor** constituie un blocaj structural în modernizarea industriei. Nici **Fondul pentru Modernizare** nu a finanțat până acum un instrument dedicat IMM-urilor de producție. Singurul program de eficiență energetică industrială lansat de Ministerul Energiei din această sursă (**Programul-cheie 7**, cu un buget de 150 milioane EUR, lansat în aprilie 2025) se adresează exclusiv **instalațiilor incluse în EU-ETS**, adică marilor emitenți, iar **schema de ajutor de stat pentru industria energo-intensivă** aflată în pregătire în 2026 (până la 2 miliarde EUR din Fondul pentru Modernizare, până în 2030, conform proiectului de hotărâre de guvern publicat în aprilie 2026) vizează marii consumatori industriali. **IMM-urile - ce reprezintă marea majoritate a instalațiilor industriale mici, neincluse în ETS - rămân astfel în afara principalului mecanism european de finanțare a decarbonizării industriei. Un instrument dedicat IMM-urilor, cu reduceri de emisii măsurate și raportate pentru fiecare proiect, ar îmbunătăți substanțial profilul climatic al portofoliului românesc din Fondul pentru Modernizare**, într-un moment în care Comisia Europeană a propus excluderea completă a combustibililor fosili din Fond începând cu 2031.

Pentru a răspunde acestor deficiențe, IMM-urile din România au nevoie urgentă de un **instrument financiar dedicat retehnologizării**, care să completeze schemele europene și să permită **înlocuirea imediată a echipamentelor vechi și energofage**. Este esențială o soluție flexibilă, care să includă **garanții de stat, dobânzi preferențiale și stimulente pentru performanță energetică**, astfel încât companiile să poată investi fără a fi împovărate de riscuri insuportabile. De asemenea, un asemenea instrument trebuie să sprijine integrarea de **tehnologii digitale și sisteme de management energetic**, pentru a crește transparența și a stimula deciziile bazate pe date. Numai printr-un astfel de

mecanism se poate evita colapsul competitivității industriale și se poate crea o **bază solidă pentru tranziția verde** a economiei românești.

Banca Mondială documentează și **eșecul de piață** care justifică intervenția publică: „din cauza alocării defectuoase a pieței, firmele românești care își îmbunătățesc eficiența energetică nu înregistrează întotdeauna o creștere a cotei de piață", cele mai multe companii care își reduc consumul de energie neobținând un avantaj competitiv; concluzia raportului este explicită - **„fără mecanisme de politică publică care să transforme eficiența energetică într-un avantaj competitiv, firmele au puține motivații economice să se decarbonizeze"** (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, par. 248). Componenta de **capital rebate** condiționată de performanță a instrumentului propus este tocmai un astfel de mecanism.

Aceeași analiză arată de ce finanțarea bancară clasică nu acoperă singură această nevoie: **creditul intern către sectorul privat reprezintă doar circa 26% din PIB, față de o medie UE de aproximativ 88%**, **numai 39% dintre IMM-urile românești utilizează credite bancare (49% în UE)**, **22,5% dintre firme au avut o cerere de credit respinsă** - de aproape trei ori media regiunii -, iar cerințele de garanții rămân ridicate; finanțarea superficială este considerată „constrângătoare" tocmai pentru că „limitează investiția inițială necesară pentru adoptarea tehnologiei, competențe, eficiență energetică și modernizarea exporturilor, în special în afara capitalei" (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, p. 79).

Sondajul Băncii Mondiale privind adoptarea tehnologiei la nivel de firmă (FAT, 2025) completează tabloul: **37% dintre firme indică finanțarea drept principala barieră în calea modernizării**, 58% își supraestimează nivelul tehnologic, iar adoptarea tehnologiilor verzi este „largă, dar superficială" - 88% folosesc iluminat LED, dar doar 7% controlul IoT al temperaturii (Banca Mondială, GRIN - Inputs to Greening Romania's Industrial Plan, raport-sinteză, iunie 2026).

3. Argumentarea domeniilor-pilot propuse

Am ales domeniul **fabricării mobilei** ca unul dintre sectoarele-pilot pe care le propunem deoarece reprezintă o **industrie cu tradiție în România**, cu o contribuție semnificativă la exporturile naționale și la ocuparea forței de muncă. Totodată, este un sector unde procesul de producție este puternic dependent de **energie electrică și termică**, utilizată în special pentru uscarea lemnului, debitare, presare și finisare. Multe IMM-uri din acest domeniu operează cu **echipamente vechi, mari consumatoare de energie**, ceea ce duce la costuri ridicate și la scăderea competitivității pe piețele internaționale. Modernizarea acestor linii de producție ar permite creșterea eficienței energetice și ar reduce presiunea asupra prețurilor produselor românești.

În același timp, domeniul **procesării alimentare** a fost selectat ca sector-pilot deoarece este de **importanță strategică pentru securitatea alimentară națională** și pentru lanțurile de aprovizionare interne. Acest sector utilizează echipamente extrem de **energofage**, cum sunt cele pentru refrigerare industrială, pasteurizare, sterilizare, congelare și ambalare. Costurile energetice au o pondere majoră în structura prețului final al produselor, iar volatilitatea pieței de energie face dificilă planificarea activității. IMM-urile din procesarea alimentară sunt deosebit de vulnerabile la **creșterile bruște ale prețurilor la gaze și electricitate**, ceea ce poate duce la scăderea producției și la pierderi semnificative. Alegerea este susținută de analiza teritorială a Băncii Mondiale, potrivit căreia **procesarea alimentară și industria agroalimentară „rămân printre sectoarele cele mai înrădăcinate teritorial și cele mai relevante economic pentru o modernizare viitoare pe bază largă”**, susținând activitatea industrială „într-o gamă largă de județe și centre urbane”, principala provocare fiind trecerea de la procesare superficială către procesare profundă, lanțuri frigorifice și logistice mai puternice și o retenție internă mai mare a valorii (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, p. 70); nota privind consensul social a aceleiași instituții include **„industria alimentară modernizată”** între sectoarele cu cel mai mare potențial de creștere și ocupare (Banca Mondială, Nota de politici privind consensul social, 2026 (draft), recomandarea 66).

Un alt motiv pentru alegerea acestor două domenii pilot este faptul că ele concentrează un **număr foarte mare de IMM-uri active**, cu distribuție teritorială echilibrată, atât în mediul urban, cât și în zone rurale sau periurbane. În industria mobilei, România este un actor recunoscut pe piața europeană, dar competitivitatea actuală este amenințată de lipsa investițiilor în retehnologizare. În procesarea

alimentară, impactul este resimțit direct de consumatori, deoarece **prețurile produselor alimentare sunt influențate de costurile energetice** suportate de producători. Implementarea unui instrument financiar adaptat acestor două sectoare ar oferi un **efect demonstrativ** cu valoare de multiplicare pentru restul economiei. Banca Mondială observă că industriile medii-ușoare - „procesarea alimentară, textilele, cauciucul și masele plastice, produsele din lemn" - sunt **mai distribuite geografic decât serviciile avansate sau industria cu valoare adăugată ridicată** și pot ajuta orașele mici și mijlocii să se diversifice (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, p. 151), iar în profilul regiunii Nord-Est recomandă explicit ca **sectoarele tradiționale - lemn, hârtie, mobilă, textile, ambalaje - „să fie sprijinite să treacă la modele de afaceri mai productive și mai reziliente"**, fiind o bază de producție „cu rădăcini regionale, relevanță pentru export și participare a IMM-urilor" (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, Anexa 1, pp. 220-221).

De asemenea, aceste două sectoare răspund obiectivelor strategice naționale și europene de **tranziție verde și eficiență energetică**. Prin modernizarea liniilor de producție, IMM-urile din mobilă și procesare alimentară pot atinge **reduceri semnificative ale consumului energetic**, ceea ce le-ar face mai reziliente și mai competitive pe termen lung. Mai mult, ele pot contribui la **scăderea emisiilor de CO2**, la îmbunătățirea calității produselor și la menținerea locurilor de muncă într-o perioadă de instabilitate economică. Alegerea acestor domenii ca **proiect-pilot** va permite testarea și validarea instrumentului financiar într-un mediu real, urmând ca ulterior acesta să fie extins și către alte sectoare industriale.

Potențialul de reducere a emisiilor este deosebit de ridicat în ambele sectoare-pilot:

În **industria mobilei**, uscarea lemnului și generarea de agent termic se bazează în mod tradițional pe cazane și uscătoare alimentate cu gaze naturale, adesea cu randamente scăzute; înlocuirea acestora cu **uscătoare de înaltă eficiență, pompe de căldură industriale și sisteme de recuperare a căldurii**, alimentate într-o proporție tot mai mare din energie electrică, reduce direct emisiile de la fața locului (scope 1).

În **procesarea alimentară**, refrigerarea și congelarea industrială reprezintă cel mai mare consumator de energie electrică, iar echipamentele vechi utilizează frecvent agenți frigorifici fluorurați cu potențial ridicat de încălzire globală, al căror regim este restricționat progresiv prin **Regulamentul (UE)**

2024/573 privind gazele fluorurate; modernizarea instalațiilor frigorifice reduce simultan consumul de energie electrică (emisii scope 2) și emisiile directe de gaze fluorurate.

Pentru fiecare proiect finanțat, reducerea emisiilor va fi cuantificată în tone CO2 echivalent evitate anual, pe baza auditului energetic inițial și a celui final.

4. Propunerea concretă de instrument financiar

Propunerea vizează lansarea unui instrument financiar inovator - ENERGO-IMM -, gestionat de Banca de Investiții și Dezvoltare (BID), care să ofere IMM-urilor din sectoarele-pilot acces rapid și sigur la finanțare pentru retehnologizare. Structura instrumentului va fi bazată pe un **credit cu garanție de stat**, care să reducă riscul perceput de intermediarii financiari și să faciliteze acordarea de împrumuturi în condiții avantajoase. Prin acest mecanism, IMM-urile vor putea să își înlocuiască echipamentele energofage cu unele performante, fără a fi obligate să suporte integral riscul investițional.

Instrumentul financiar va include o **componentă de grant condiționată**, care se va activa numai dacă beneficiarul depășește anumite **praguri minime de performanță energetică** stabilite la începutul proiectului. Astfel, companiile vor fi stimulate să atingă rezultate concrete în materie de **eficiență energetică și reducere a consumului**. De exemplu, dacă o fabrică reușește o reducere de minimum **30% a consumului de energie** pe liniile de producție retehnologizate, aceasta va beneficia de un **capital rebate** (reducere a principalului) sau de o **subvenționare parțială a dobânzii**. Acest model creează un cadru de tip **„pay-for-performance”**, care aliniază interesul IMM-urilor cu obiectivele naționale și europene privind tranziția verde.

Pentru a răspunde explicit obiectivelor Fondului pentru Modernizare și ale politicii climatice europene, **auditul energetic inițial va stabili, pe lângă consumul de energie de referință, și emisiile de gaze cu efect de seră de referință ale liniilor de producție vizate** (tone CO2 echivalent pe an, pentru combustibilii arși la fața locului - scope 1 - și pentru energia electrică și termică achiziționată - scope 2), utilizând factorii de emisie recunoscuți la nivel național și european. **Auditul final va cuantifica emisiile evitate**, iar indicatorul „tone CO2 echivalent evitate anual” va fi raportat pentru fiecare proiect și

agregat la nivelul întregului instrument, în același format în care Ministerul Energiei raportează rezultatele programelor finanțate din Fondul pentru Modernizare (emisii de GES reduse, în tone CO2 echivalent pe an, și energie economisită, în MWh). Pragul de performanță pentru capital rebate rămâne cel energetic (reducerea cu minimum 30% a consumului), însă **raportarea emisiilor evitate devine obligatorie pentru toți beneficiarii**.

Arhitectura propusă corespunde, punct cu punct, recomandărilor formulate de Banca Mondială în 2026. Raportul GRIN recomandă, ca acțiune prioritară pe termen scurt, **„reechilibrarea de la granturi către finanțare mixtă și garanții”** și, pentru decarbonizarea industriei, **„redirecționarea granturilor către audituri; utilizarea finanțării mixte și a garanțiilor pentru echipamente”** - „rezervați granturile pentru evaluarea nevoilor și planurile de transformare; canalizați finanțarea echipamentelor prin garanții și împrumuturi concesionale” -, precum și **„finanțare verde dedicată MIMM: linii de credit verzi și garanții dimensionate pentru firmele mai mici”** (Banca Mondială, GRIN – Inputs to Greening Romania’s Industrial Plan, raport-sinteză, iunie 2026, Recomandări).

Raportul de analiză sectorială cere ca schemele publice de garantare „să utilizeze mai intens acoperirea riscului de primă pierdere, contragaranțiile prin cooperarea cu FEI și BEI, **garanțiile de portofoliu și instrumentele de co-creditare legate de inovare, digitalizare și investiții verzi**”, completate de „finanțare mixtă care combină granturile cu creditarea concesională, inclusiv **subvenții de dobândă, perioade de grație mai lungi și instrumente bazate pe performanță**” (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, par. 610), și recomandă explicit „instrumente de co-finanțare și de-riscare” pentru ca firmele din sectoare precum **procesarea alimentară** să integreze „soluții de eficiență energetică în procesele de producție” (Banca Mondială, Raportul D3 – Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, par. 607). **Garanția de portofoliu BID, grantul pentru audit, capital rebate-ul condiționat de performanță și perioada de grație sunt exact instrumentele recomandate.**

Două constatări suplimentare ale Băncii Mondiale validează modul în care componentele sunt combinate.

În primul rând, analiza arată **că „firmele care primesc atât subvenții financiare, cât și sprijin pentru dezvoltarea capacităților înregistrează o creștere de 12,5% a utilizării instrumentelor digitale, în timp ce cele care primesc doar sprijin financiar nu înregistrează nicio îmbunătățire”** (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, p. 78) - de

aceea instrumentul leagă finanțarea de auditul energetic obligatoriu, de sistemele de management energetic și de consilierea asigurată prin structurile asociative.

În al doilea rând, GRIN constată că **100% din portofoliul de 2,35 miliarde EUR pentru regenerabile este livrat sub formă de granturi, „deși proiectele sunt viabile comercial”**, că **sub 5% din portofoliul verde de 10 miliarde EUR fusese plătit până în decembrie 2024** și că peste 60% din fondurile verzi se află într-un singur minister, fără agenții de implementare specializate (Banca Mondială, GRIN - Inputs to Greening Romania’s Industrial Plan, raport-sinteză, iunie 2026, secțiunea „Cross-cutting”). **Un instrument de garantare operat de BID prin rețeaua băncilor comerciale răspunde direct acestei critici: multiplică resursele publice în loc să le consume și folosește o infrastructură de distribuție deja existentă.**

Beneficiile pentru companii vor fi multiple: acces la **credite cu dobândă preferențială**, perioadă de grație de 6 - 12 luni pentru adaptarea fluxurilor financiare, precum și **garanție de portofoliu plafonată administrată de BID, cu o rată de garantare de 50% și un plafon de portofoliu de 20%**, conform fișei de produs elaborate împreună cu BID, care să încurajeze băncile comerciale să finanțeze proiectele. În plus, IMM-urile vor putea utiliza resursele pentru activități esențiale: realizarea de **audituri energetice industriale aprofundate**, **achiziția de sisteme de monitorizare a consumurilor**, **integrarea de Energy Management Systems** și, mai ales, **înlocuirea liniilor de producție vechi cu echipamente state-of-the-art**. Această combinație de sprijin financiar și tehnologic va crea premisele unei **tranziții rapide și sustenabile** pentru sectoarele-pilot selectate.

Pe termen mediu, acest instrument financiar ar putea fi transformat într-un **fond revolving** care să funcționeze sustenabil, fiind alimentat din Fondul pentru Modernizare - care, potrivit propunerii Comisiei Europene din 17 iulie 2026 de revizuire a Directivei EU ETS, urmează să fie **extins până în 2040**, cu excluderea completă a sprijinului pentru combustibili fosili începând cu 2031 -, precum și din resursele BID și din alte surse europene.

Tocmai pentru că Fondul pentru Modernizare se reorientează structural către eficiență energetică și decarbonizare, un instrument care livrează reduceri de emisii măsurate la nivel de proiect reprezintă utilizarea cea mai directă și mai ușor de justificat a acestei resurse.

Rambursările făcute de IMM-uri ar putea fi reinvestite pentru a sprijini noi beneficiari, creând astfel un efect multiplicator semnificativ.

De asemenea, pilotarea acestui mecanism în **mobilier și procesare alimentară** va oferi date concrete pentru ajustarea sa și extinderea către alte sectoare industriale, precum auto, construcții sau textile. În final, instrumentul va reprezenta o **soluție practică și scalabilă**, capabilă să sprijine tranziția verde a IMM-urilor și să reducă dependența României de tehnologii învechite și consumatoare de energie.

5. Activități eligibile pentru beneficiari

Un prim tip de activitate eligibilă în cadrul instrumentului financiar îl reprezintă realizarea unui **audit energetic industrial aprofundat**, atât la începutul proiectului, cât și la finalul acestuia. Acest audit are rolul de a identifica **punctele critice de consum** și de a stabili măsurile prioritare pentru eficientizarea proceselor. Prin compararea rezultatelor inițiale cu cele obținute la final, se va putea cuantifica exact **nivelul de performanță energetică atins**. Finanțarea auditului va fi obligatorie pentru fiecare beneficiar, pentru a asigura **transparența utilizării fondurilor** și pentru a demonstra impactul investițiilor asupra consumului energetic și asupra emisiilor de gaze cu efect de seră.

O altă categorie de cheltuieli eligibile este achiziția și instalarea de **echipamente de măsurare și monitorizare a consumurilor energetice**, aplicabile pe întreg lanțul de producție. Aceste echipamente vor oferi în timp real date referitoare la **consumul de energie electrică, gaze naturale și alte resurse**, la nivel de utilaj sau de proces. Implementarea lor va permite IMM-urilor să aibă o **imagine precisă asupra comportamentului energetic al fabricii** și să identifice mai rapid zonele unde se pot obține economii. În plus, aceste sisteme vor contribui la **raportarea standardizată a performanțelor energetice**, un element cerut tot mai des și de clienții internaționali în lanțurile valorice.

Instrumentul financiar va acoperi și costurile pentru achiziția de **softuri de specialitate**, capabile să analizeze datele energetice și să furnizeze **recomandări automate pentru optimizarea consumurilor**. Prin integrarea acestor soluții digitale, IMM-urile vor putea lua decizii bazate pe date, cu privire la eficientizarea proceselor de producție. În plus, aceste softuri pot genera **rapoarte complexe de management energetic**, utile nu doar pentru conducerea internă, ci și pentru raportările către

autorități sau instituții financiare. Astfel, beneficiarii vor putea demonstra îmbunătățirea performanțelor energetice și vor avea un instrument de monitorizare continuă a investițiilor realizate.

Cea mai importantă activitate eligibilă este achiziția de **linii de producție noi, state-of-the-art**, care să permită **scoaterea din uz a echipamentelor vechi și energofage**. Aceste investiții vor avea cel mai mare impact asupra reducerii consumului de energie și asupra creșterii productivității. IMM-urile vor putea integra tehnologii moderne, cu **eficiență energetică ridicată și emisii reduse**, adaptate standardelor europene actuale. De asemenea, finanțarea va include și **sisteme de tip Energy Management Systems (EMS)**, prin care fabricile să gestioneze centralizat și inteligent toate procesele interne. În acest fel, instrumentul financiar va contribui la o **transformare structurală** a capacităților de producție ale IMM-urilor românești.

Pentru a maximiza impactul asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, instrumentul va acorda **prioritate investițiilor care electrifică procesele termice sau elimină arderea combustibililor fosili**: pompe de căldură industriale de temperatură medie și înaltă, cuptoare, uscătoare și boilere electrice, recuperarea căldurii reziduale din procese, sisteme de comprimare a aerului de înaltă eficiență, motoare și acționări cu turație variabilă, instalații frigorifice cu agenți naturali și soluții de stocare termică.

Vor fi eligibile și **echipamentele de măsurare necesare cuantificării emisiilor** (contoare de gaz și energie electrică la nivel de proces, sisteme de monitorizare a consumurilor), fără de care raportarea tonelor de CO2 echivalent evitate nu poate fi verificată.

În linie cu regulile Fondului pentru Modernizare și cu principiul „a nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH), **nu vor fi eligibile investițiile în echipamente noi de generare a energiei pe bază de combustibili fosili**, iar investițiile care mențin consumul de gaze naturale vor fi acceptate doar dacă auditul demonstrează o reducere netă a emisiilor față de situația de referință.

6. Beneficii anticipate și impact macroeconomic

Implementarea acestui instrument financiar va genera beneficii directe pentru IMM-urile beneficiare, începând cu **reducerea semnificativă a consumului de energie** și implicit a costurilor operaționale. Prin **modernizarea liniilor de producție și integrarea de sisteme digitale de management energetic**, întreprinderile vor putea să obțină **economii de până la 30-40% la facturile de energie**. Prin integrarea de tehnologii precum **pompe de căldură** și **soluții de recuperare a căldurii industriale**, IMM-urile pot obține reduceri suplimentare de consum și o creștere a competitivității. Acest lucru le va permite să își redirecționeze resursele financiare către investiții în extindere, inovare și dezvoltare de noi produse. În plus, IMM-urile vor deveni mai **competitive pe piețele internaționale**, unde eficiența energetică și sustenabilitatea au devenit criterii esențiale pentru accesul în lanțurile valorice globale.

La nivel de economie națională, beneficiul major va fi creșterea **reziliență sectorului IMM** și consolidarea contribuției acestuia la **bugetul de stat**. IMM-urile sănătoase din punct de vedere energetic devin automat **sănătoase și din punct de vedere financiar**, ceea ce se traduce prin taxe și impozite mai mari colectate la buget. În același timp, se va reduce riscul ca firmele să intre în insolvență sau să își suspende activitatea în perioade de criză energetică, ceea ce ar proteja atât veniturile fiscale, cât și stabilitatea economică generală. În acest fel, instrumentul propus devine nu doar o măsură de sprijin punctual, ci un **investiție strategică pentru sustenabilitatea economiei**.

Un alt impact important va fi asupra **pieței muncii**, deoarece modernizarea IMM-urilor va permite menținerea și chiar crearea de noi locuri de muncă. În lipsa acestui sprijin, numeroase companii ar fi obligate să reducă personalul sau să recurgă la **șomaj tehnic**, mai ales în sezonul rece. Prin asigurarea eficienței energetice, IMM-urile vor avea posibilitatea să își protejeze angajații și să ofere stabilitate comunităților locale unde activează. Această măsură are un rol de **barieră împotriva declinului socio-economic regional**, prevenind creșterea disparităților și migrația forței de muncă. Astfel, instrumentul financiar are nu doar o dimensiune economică, ci și una **socială și teritorială** de mare importanță.

Pe termen lung, beneficiile macroeconomice se vor reflecta în creșterea **competitivității generale a României** și în îmbunătățirea poziției sale pe piața europeană. IMM-urile modernizate vor putea concura de la egal la egal cu firme din alte state membre, reducând decalajele actuale de

productivitate. De asemenea, prin reducerea consumurilor energetice și scăderea emisiilor, România va contribui la atingerea **obiectivelor climatice și energetice ale Uniunii Europene**. Nu în ultimul rând, succesul acestui proiect-pilot va crea un precedent pozitiv pentru extinderea instrumentului către alte sectoare industriale, generând un **efect multiplicator** cu impact asupra întregii economii naționale. În acest sens, propunerea nu este doar oportună, ci și **absolut necesară** pentru viitorul IMM-urilor și al economiei românești.

În plus, **instrumentul va genera un flux de date verificate privind emisiile evitate** - pentru fiecare proiect și la nivel agregat -, care poate fi utilizat direct de Ministerul Energiei în raportările privind utilizarea Fondului pentru Modernizare, în actualizarea Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice și în demonstrarea contribuției României la **noul obiectiv climatic al Uniunii Europene pentru 2040 (reducerea emisiilor nete cu 90% față de 1990)**, adoptat definitiv în martie 2026.

Beneficiile de productivitate sunt confirmate de analizele Băncii Mondiale. Simulările pe baza sondajului FAT arată că, dacă firmele sub mediană ar ajunge la nivelul median de digitalizare al sectorului, **productivitatea lor ar putea crește cu până la 15%, iar eficiența energetică cu până la 13%**, câștigurile provenind din „adoptarea generală a tehnologiei digitale, precum automatizarea", nu doar din tehnologii specific verzi (Banca Mondială, GRIN - Inputs to Greening Romania's Industrial Plan, raport-sinteză, iunie 2026). Raportul macroeconomic D4 arată că, în toate scenariile de programare post-2027, **productivitatea totală a factorilor este principalul motor al creșterii** (4,4 - 4,5 puncte procentuale din cele 8,5 puncte de creștere cumulată a PIB în scenariul de referință) și că prioritatea trebuie să fie „facilitarea adoptării, nu sprijinirea cercetării de tehnologii noi" - „difuzarea înaintea invenției" (Banca Mondială, Raportul D4 - Analiza macroeconomică, iulie 2026, pp. 6, 60 și 112). Nota privind consensul social adaugă argumentul competitivității: **creșterea salariilor a depășit câștigurile de productivitate, a majorat costul unitar al muncii și a redus competitivitatea externă**, iar deficitul de forță de muncă este estimat, pentru 2026, la **peste 220.000 de posturi, cu o pierdere potențială de productivitate de 9,5 miliarde EUR** (Banca Mondială, Nota de politici privind consensul social, 2026 (draft)) - ceea ce face din retehnologizare singura cale de a menține producția fără a depinde de o forță de muncă tot mai rară.

Argumentul fiscal este, de asemenea, susținut de Banca Mondială: cu un **deficit bugetar de 9,3% din PIB în 2024, cel mai ridicat din UE**, și cu investiții publice proiectate la 8% din PIB în 2026 - nivel considerat „improbabil de susținut pe termen mediu" -, raportul D4 subliniază că investițiile cu efect de levier „mobilizează un volum de investiții substanțial mai mare decât ar putea susține singură contribuția internă, în timp ce o parte din cheltuială se întoarce în sectorul public prin taxe și contribuții sociale", astfel încât **„povara bugetară netă este mai mică decât cerința brută de cofinanțare"** (Banca Mondială, Raportul D4 - Analiza macroeconomică, iulie 2026, pp. 1 și 15-16; Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, p. 30). **Garanția din Fondul pentru Modernizare, fără alocare bugetară națională suplimentară, este forma cea mai eficientă fiscal a acestui raționament.**

7. Alinierea cu strategiile și politicile europene

Instrumentul financiar propus este pe deplin aliniat cu **obiectivele Uniunii Europene privind tranziția verde și eficiența energetică**, așa cum sunt prevăzute în **Directiva 2023/1791 privind eficiența energetică**. Prin stimularea IMM-urilor să își înlocuiască echipamentele vechi și energofage, România contribuie direct la reducerea consumului de energie și la atingerea țintelor de decarbonizare asumate la nivel european.

În plus, sprijinul financiar condiționat de atingerea unor praguri minime de performanță energetică introduce un mecanism de tip **„pay-for-performance"**, în acord cu bunele practici promovate de Comisia Europeană.

Acest instrument va accelera adoptarea de tehnologii eficiente și va sprijini **competitivitatea IMM-urilor românești** în piața unică europeană.

Relevanța Directivei 2023/1791 a devenit concretă în 2026: potrivit articolului 11, întreprinderile cu un consum mediu anual de energie de peste 85 TJ (media ultimilor trei ani) trebuie să implementeze un sistem certificat de management al energiei până la 11 octombrie 2027, iar cele cu un consum de peste 10 TJ care nu dispun de un astfel de sistem au obligația de a realiza un audit energetic până la 11

octombrie 2026, reluat apoi cel puțin la fiecare patru ani. O parte semnificativă a IMM-urilor mijlocii din sectoarele-pilot depășește pragul de 10 TJ, iar componenta de grant pentru audit energetic și finanțarea sistemelor de management al energiei din cadrul instrumentului transformă o obligație de conformare într-o oportunitate de investiție cu rezultate măsurabile în emisii.

De asemenea, instrumentul se corelează cu **Raportul Draghi și Raportul Letta**, care subliniază importanța sprijinirii IMM-urilor pentru a deveni mai reziliente și pentru a face față transformărilor economice majore. Ambele rapoarte arată clar că **investițiile în retehnologizare și în eficiență energetică** trebuie să devină priorități strategice, pentru a evita pierderea competitivității la nivel global. Prin acest program-pilot, România răspunde acestor recomandări, dezvoltând un mecanism adaptat specificului local, dar care este perfect compatibil cu direcțiile europene.

În plus, instrumentul se aliniază și cu arhitectura propusă pentru **Cadrul Financiar Multianual 2028-2034**, în care noul **Fond European pentru Competitivitate** - asupra căruia Consiliul și-a stabilit poziția parțială la 16 iunie 2026, negocierile cu Parlamentul European fiind în curs - urmează să sprijine, printre altele, eficiența energetică și decarbonizarea prin granturi, sprijin rambursabil și asistență tehnică.

Deși perioada de implementare a Planului Național de Redresare și Reziliență s-a încheiat în 2026, obiectivul **Jalonului 128 din PNRR** rămâne o orientare de politică relevantă, întrucât prevedea integrarea de soluții pentru **valorificarea deșeurilor nereciclabile din lemn ca materie primă în producția de energie termică**. În domeniul **fabricării mobilei**, o parte semnificativă a deșeurilor rezultate din procesul de producție poate fi reutilizată pentru generarea de energie termică necesară în uscarea lemnului sau alte etape industriale. Prin stimularea IMM-urilor să adopte echipamente moderne și să utilizeze aceste resurse interne, instrumentul propus contribuie direct la **economia circulară**, reducerea costurilor energetice și îndeplinirea jaloanelor asumate de România prin PNRR.

Nu în ultimul rând, propunerea se încadrează în logica obiectivelor de **independență energetică** la nivel european. IMM-urile sprijinite prin acest instrument vor contribui nu doar la reducerea consumurilor și a emisiilor, ci și la consolidarea **rezilienței energetice a României**, un obiectiv esențial în actualul context geopolitic. Alinierea cu strategiile europene nu este doar formală, ci și funcțională, deoarece fiecare investiție realizată prin acest program va aduce beneficii atât la nivel microeconomic (pentru companii și angajați), cât și la nivel macroeconomic (pentru bugetul de stat și obiectivele climatice

ale UE). În acest sens, instrumentul financiar devine un **exemplu de bună practică**, cu potențial de replicare în alte state membre.

Evoluțiile de la nivelul instituțiilor europene din 2026 întăresc, punct cu punct, justificarea instrumentului. **Obiectivul climatic pentru 2040** - reducerea emisiilor nete cu 90% față de 1990 - a fost adoptat definitiv prin modificarea Legii europene a climei (Consiliul a dat votul final la 5 martie 2026), iar aplicarea ETS2 a fost stabilită pentru 2028. La **10 martie 2026**, Comisia a adoptat **Strategia pentru investiții în energie curată (COM(2026) 116)** și un pachet dedicat finanțării eficienței energetice - Raportul privind finanțarea eficienței energetice în Europa (COM(2026) 118) și **Recomandarea (UE) 2026/537 privind deblocarea investițiilor private în eficiența energetică** -, care **cer statelor membre scheme de finanțare inovatoare, cu partajarea riscului și stimulente bazate pe rezultate, exact modelul propus aici**; **Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice**, la care participă instituții financiare din întreaga Uniune, și-a ținut a doua adunare generală la 5 mai 2026.

Ca răspuns la criza energetică din 2026, Comisia a adoptat la **22 aprilie 2026 comunicarea AccelerateEU** - care plasează eficiența energetică și electrificarea în centrul răspunsului european la șocul prețurilor -, urmată la 13 mai 2026 de un catalog de măsuri naționale replicabile pentru reducerea consumului de gaze și petrol, și la 29 aprilie 2026 **Cadrul temporar de ajutor de stat pentru criza din Orientul Mijlociu**, aplicabil până la 31 decembrie 2026. Acest cadru temporar confirmă însă și limitele intervențiilor de urgență: ele atenuează facturile, dar nu reduc consumul și emisiile. La **17 iulie 2026**, Comisia a prezentat **revizuirea Directivei EU ETS (COM(2026) 616)** - care extinde Fondul pentru Modernizare până în 2040, exclude combustibilii fosili din Fond începând cu 2031, instituie Banca pentru Decarbonizare Industrială de 100 miliarde EUR, cu acces garantat pentru statele membre cu venituri mai mici la instrumentul „ETS Investment Booster", și propune ca 50% din veniturile naționale din ETS să fie direcționate către decarbonizare - precum și **Planul de acțiune pentru electrificare (COM(2026) 595)**, cu un obiectiv indicativ de electrificare de 46% până în 2040. Investițiile finanțate prin instrumentul propus - pompe de căldură industriale, procese termice electrificate, sisteme de management al energiei - sunt exact tipul de investiții pe care aceste documente le prioritizează.

În sfârșit, **Actul privind Accelerarea Industrială (COM(2026) 100)**, propus de Comisie la 4 martie 2026 și aflat în dezbatere în Parlamentul European, urmărește creșterea ponderii industriei în PIB-ul Uniunii la 20% până în 2035 și introduce preferințe pentru produsele cu emisii reduse fabricate în

Europa. **O bază industrială de IMM-uri modernizate, cu emisii reduse și documentate, este condiția ca producătorii români să beneficieze de aceste preferințe, nu să fie excluși de ele.**

Instrumentul răspunde totodată **criteriilor de evaluare propuse de Banca Mondială pentru selecția investițiilor din Planul Național și Regional de Parteneriat 2028 - 2034**: „mobilizarea capitalului privat" (reduce riscul, atrage firmele, folosește instrumente financiare), „productivitate și transformare" (modernizarea firmelor, eficiență energetică) și „efecte climatice, de mediu și sociale" (reducerea emisiilor și a intensității resurselor) (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, Tabelul 10, p. 198), iar indicatorii-cheie recomandați de aceeași instituție pentru faza de implementare - **„rate de levier ale instrumentelor financiare", „economii de energie realizate", „număr de modernizări industriale inițiate"**, cu „instituțiile de finanțare a dezvoltării" ca lideri sugerați (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, Tabelele 14-15, pp. 214-216) - sunt exact indicatorii pe care instrumentul îi va raporta. Prezentarea Băncii Mondiale către Grupul de lucru privind viitorul politicii de coeziune din 6 octombrie 2026 propune, pentru mobilizarea capitalului privat, un mecanism în care **„garanții și partajarea riscurilor"** figurează pe primul loc, alături de „tranziție curată - eficiență, energie și adaptarea proceselor industriale" ca pilon al pachetului național de modernizare a firmelor.

8. Propunere de colaborare interinstituțională

Succesul unui astfel de instrument financiar nu poate fi asigurat decât printr-o **colaborare strânsă între instituțiile statului și mediul privat**, fiecare având un rol complementar. **Ministerul Energiei** trebuie să coordoneze procesul de definire și implementare, în timp ce **Banca de Investiții și Dezvoltare (BID)** va administra fondul și va asigura mecanismele de garantare. Organizațiile patronale ce reprezintă în mod constant și real interesele antreprenorilor mici și mijlocii vor contribui prin expertiză și prin conectarea directă cu nevoile reale ale IMM-urilor. Această **triadă instituțională** garantează atât relevanța, cât și eficiența intervenției propuse.

Pentru ca acest mecanism să fie operațional, este nevoie de o **structură de guvernanță clară**, cu responsabilități bine delimitate. **Ministerul Energiei** ar trebui să definească politicile și criteriile generale, **BID** să gestioneze resursele financiare și relația cu băncile comerciale, iar **organizațiile**

patronale să asigure un canal de consultare permanentă cu beneficiarii finali. În plus, o astfel de arhitectură ar permite o **comunicare rapidă și eficientă**, reducând birocrația și crescând nivelul de încredere al IMM-urilor. Prin urmare, colaborarea interinstituțională nu este doar recomandată, ci **absolut necesară** pentru reușita proiectului.

În calitate de **autoritate națională de implementare a Fondului pentru Modernizare** (potrivit OUG nr. 60/2022), Ministerul Energiei poate propune Băncii Europene de Investiții confirmarea instrumentului ca **investiție prioritară în domeniul eficienței energetice**, ceea ce permite utilizarea procedurii simplificate aplicabile investițiilor prioritare, iar raportarea emisiilor evitate la nivel de proiect, integrată în designul instrumentului, răspunde direct cerințelor de monitorizare și raportare ale Fondului.

O componentă esențială a colaborării o reprezintă implicarea **structurilor asociative regionale și sectoriale**, care pot oferi date relevante despre nevoile IMM-urilor din teritoriu. În sectoarele pilot - **mobilă și procesare alimentară** -, există numeroase asociații profesionale și clustere care pot sprijini identificarea proiectelor viabile și monitorizarea rezultatelor. Acest lucru ar permite o **descentralizare a implementării**, în acord cu principiul subsidiarității promovat de Uniunea Europeană. În plus, ar crea o legătură directă între politicile guvernamentale și **realitățile din teren**, reducând riscul ca programul să fie perceput ca un mecanism rigid și inaccesibil. Această abordare este recomandată și de Banca Mondială, potrivit căreia „portofoliile de firme dezvoltate prin camere de comerț, clustere, asociații de afaceri, ADR-uri și structuri locale de dezvoltare economică pot ajuta la direcționarea instrumentelor de sprijin către întreprinderile cu potențial de modernizare” (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, par. 626), iar formarea și recalificarea „trebuie dezvoltate în cooperare cu asociațiile sectoriale” (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, par. 605).

Dimensiunea teritorială este la fel de importantă: **ponderea ocupării în industriile energo-intensive este mai mare în regiunile mai puțin dezvoltate, în special Sud-Vest Oltenia și Nord-Est**, ceea ce face „costul de ajustare structurală al tranziției verzi proporțional mai mare” acolo (Banca Mondială, Raportul D4 - Analiza macroeconomică, iulie 2026, p. 117), iar decalajul dintre București-Ilfov (190% din media UE a PIB pe locuitor în 2023) și Nord-Est (47%) este „printre cele mai mari din UE” (Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026, p. 24). **Distribuția instrumentului prin rețeaua teritorială a băncilor și prin structurile asociative regionale**

este, de aceea, condiția ca firmele din aceste regiuni - nu doar din polii metropolitani - să fie efectiv atinse.

Pe termen lung, această colaborare interinstituțională poate genera un **model de guvernanță participativă**, replicabil și în alte domenii. Ministerul Energiei, BID și structurile patronale pot constitui un **grup de lucru permanent**, care să monitorizeze implementarea instrumentului și să propună ajustări în funcție de rezultate. În plus, implicarea patronatelor în faza de consultare și diseminare va asigura o **rată ridicată de absorbție** și va consolida încrederea IMM-urilor în politicile publice. Acest parteneriat public-privat ar putea deveni un **exemplu de bună practică la nivel european**, demonstrând că România poate construi mecanisme eficiente și incluzive pentru sprijinirea IMM-urilor.

9. Concluzii

Având în vedere **situația critică a IMM-urilor din România**, în special a celor din sectoarele de **producție și procesare**, considerăm absolut necesară lansarea rapidă a unui instrument financiar dedicat. Volatilitatea extremă a prețurilor la energie, lipsa unor programe naționale de retehnologizare în ultimele decenii și limitările programelor europene existente justifică o **intervenție urgentă și adaptată specificului economiei românești**. Prin propunerea prezentată, dorim să aducem în prim-plan un mecanism realist, scalabil și coerent, capabil să sprijine **tranziția verde** și să asigure supraviețuirea IMM-urilor într-un context economic extrem de dificil.

Prin acest demers, solicităm Ministerului Energiei să sprijine, împreună cu **Banca de Investiții și Dezvoltare (BID)**, lansarea în regim pilot a instrumentului financiar propus, cu aplicabilitate inițială în domeniile **fabricării mobilei** și **procesării alimentare**. Alegerea acestor sectoare nu este întâmplătoare, ele reprezentând industrii strategice atât pentru exporturi, cât și pentru securitatea alimentară și stabilitatea socială. Implementarea unui astfel de pilot va permite obținerea de **rezultate măsurabile și imediate**, care să constituie baza pentru extinderea ulterioară a mecanismului către alte sectoare industriale.

Subliniem faptul că succesul acestui instrument va contribui nu doar la **reducerea consumurilor energetice și a emisiilor**, ci și la **consolidarea bazei fiscale a statului**, la **menținerea locurilor de muncă** și la **creșterea rezilienței economice**. În plus, programul va facilita îndeplinirea unor obiective naționale și europene majore, inclusiv **Directiva 2023/1791 privind eficiența energetică** (cu obligațiile de audit aplicabile din octombrie 2026), **obiectivul climatic european pentru 2040**, **Strategia pentru investiții în energie curată și Recomandarea (UE) 2026/537**, **Planul de acțiune pentru electrificare**, precum și recomandările din Raportul Draghi și Raportul Letta.

Astfel, solicitarea noastră nu este doar o măsură punctuală, ci o contribuție concretă la **alinierea României cu politicile europene și la consolidarea competitivității IMM-urilor**.

În noiembrie 2026, argumentele în favoarea acestui instrument sunt mai puternice decât în momentul elaborării propunerii inițiale, în octombrie 2025:

- **Criza energetică reaprinsă în 2026 a demonstrat că singura protecție durabilă împotriva șocurilor de preț este reducerea consumului**;

- ETS2 va aduce din 2028 un preț al carbonului pentru combustibilii utilizați de instalațiile industriale mici;

- Fondul pentru Modernizare se extinde până în 2040 și se reorientează exclusiv către investiții curate; iar

- Instituțiile europene au cerut explicit statelor membre scheme de finanțare cu partajarea riscului și stimulente bazate pe rezultate.

Solicităm, astfel, Ministerului Energiei aprobarea garanției de portofoliu din Fondul pentru Modernizare pentru instrumentul ENERGO-IMM, ca investiție prioritară în eficiență energetică, cu reduceri de emisii de gaze cu efect de seră cuantificate, verificate independent și raportate pentru fiecare proiect finanțat.

Nu în ultimul rând, **instrumentul operaționalizează recomandările formulate în 2026 de Banca Mondială pentru România - granturi pentru audituri și garanții pentru echipamente, garanții de portofoliu legate de investiții verzi, instrumente bazate pe performanță și mecanisme care „transformă eficiența energetică într-un avantaj competitiv" - într-un domeniu în care aceeași instituție a măsurat un potențial de reducere a emisiilor sectorului privat de până la 57%** (Banca Mondială, GRIN - Inputs to Greening Romania's Industrial Plan, raport-sinteză, iunie 2026; Banca Mondială, Raportul D3 - Analiza sectorială, socio-economică și teritorială, iulie 2026).